

Enerģētikas vīzija un Rīcības plāns “Ceļa karte uz ilgtspējīgu, oglekļa mazietilpīgu ekonomiku”

Izstrādājis: Dr.sc.ing. Gaidis Klāvs
Ziņo: VPR eksperts Jānis Ikaunieks

**Auciemmuiža,
2018. gada 18. oktobris**

Pamatojums

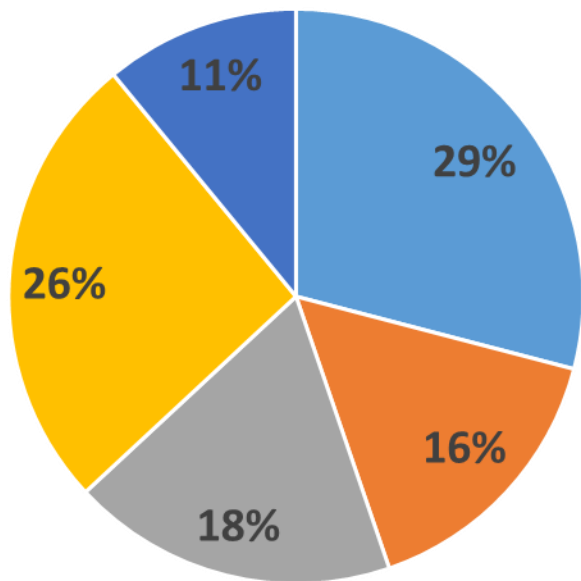
- **Enerģētikas vīzija un Rīcības plāns** sagatavots balstoties uz VPR Attīstības programmas 2015.-2020. g. Rīcību plāna 2017. – 2020. uzdevuma 4.1.1 darbības Nr.1) a) uzlabot energoplānošanas un energovadības koordināciju otro uzdevumu: **“Izstrādāt, ieviest un uzraudzīt reģiona ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plānu”**

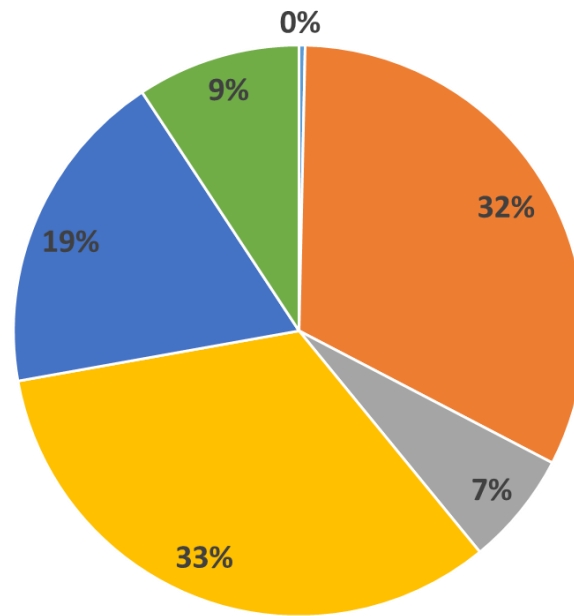
Vīzijas un Enerģētikas ceļa kartes veidošanas soļi

Enerģijas galapatēriņš Vidzemes plānošanas reģionā (2016.g.)

- Mājsaimniecības
- Komerčiālais & sabiedriskais sektors
- Rūpniecība
- Transports
- lauksaimniecība

- Ogles
- AER
- Dabas gāze
- naftas produkti
- Elektroenerģija
- CSP

Energētikas vīzija 2050.gadam

- Vidzemes plānošanas reģions **ir viedo risinājumu un klimatam draudzīgu patēriņu atbalstošu iedzīvotāju reģions**, piemērojot IKT un viedās tehnoloģijas un tīklus.
- Reģions efektīvi **izmanto visa veida pieejamos atjaunojamos energoresursus (AER)** un plaši **īsteno energoefektivitātes (EE) pasākumus**.
- Reģiona **ekonomika balstās uz aprites (cirkulārās) ekonomikas** principiem un nodrošina konkurētspējīgu attīstību un labklājības pieaugumu un vienlaikus rada minimālas CO₂ emisijas.
- Reģions 2050.gadā **rada par apmēram 70% mazāk CO₂ emisijas** nekā 2015.gadā un emisiju samazinājums ir sasniegts visos reģiona tautsaimniecības sektoros.
- Reģionālās un vietējo pašvaldību institūcijas īsteno efektīvu pārvaldības politiku, **fokusētu uz dabas kapitāla ilgtspējīgu pārvaldību** un spēju reaģēt uz klimata pārmaiņām.

Vīzijas sasniegšanai izvēlētie prioritārie virzieni Rīcības plānā

- Energētikas informācijas sistēma Reģionā
- Energoefektivitāte: Publiskās ēkas
- Energoefektivitāte: Dzīvojamās ēkas
- Bioenerģija

Pamatojums prioritātes Enerģētikas informācijas sistēma Reģionā izvēlei un aktivitātes

- Efektīva enerģētikas sektora datu un informācijas ieguves & aprites organizācija reģionā un energoefektivitātes/AER monitorings ir galvenais priekšnosacījums tālāku pasākumu veikšanai, ieviesto pasākumu ieguvumu (efektivitātes) novērtējumam un sadarbības organizēšanai starp iesaistītajām pusēm.

Aktivitātes:

- **Reģionālā Enerģijas Foruma, apvienojoša iesaistīto/ieinteresēto pušu pārstāvjus, darbība;**
- **Reģionālā plānošana;**
- **Reģionālās informācijas un komunikācijas sistēmas izveide un darbība;**
- **Demonstrācijas projektu tīkls un tā darbība reģionā;**
- **Reģionālās Datu un informācijas aprites sistēmas izveide, monitoringa sistēmas izveide un darbība.**

Pamatojums prioritātes Energoefektivitāte publiskās ēkās un dzīvojamās ēkās izvēlei un aktivitātes

- Pašvaldību publisko ēku energoefektivitāte ir tieša pašvaldību ietekmes joma. Dzīvojamām ēkām ir augsts energoefektivitātes potenciāls, renovējot esošās un ceļot jaunas energoefektīvas ēkas. Reģions/pašvaldības var nozīmīgi veicināt dzīvojamo ēku energoefektivitāti ar dažādiem informācijas, padomdošanas un atbalsta pasākumiem motivējot ēku un dzīvokļu īpašniekus un iedzīvotājus kopumā veikt energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus.

Aktivitātes:

- **Informācija par enerģijas patēriņu**
- **Informēšana, izglītība, veidojot motivāciju**
- **Pašvaldību finanšu atbalsta un NĪN programmas**
- **Pašvaldību aktivitātes energoefektīva jauna dzīvojamā fonda izveidei**
- **Augstas kvalitātes energoefektīvas renovācijas celtnieku-speciālistu nodrošināšana reģionā**
- **Enerģijas patēriņa vadības sistēmas ieviešana publiskajās ēkās un renovācijas laikā grafika izstrāde**
- **Publiskajām ēkām augstāki EE standarti nekā noteikts nacionālajā regulējumā, Saules PV uzstādīšana un viedo tehnoloģiju ieviešana**

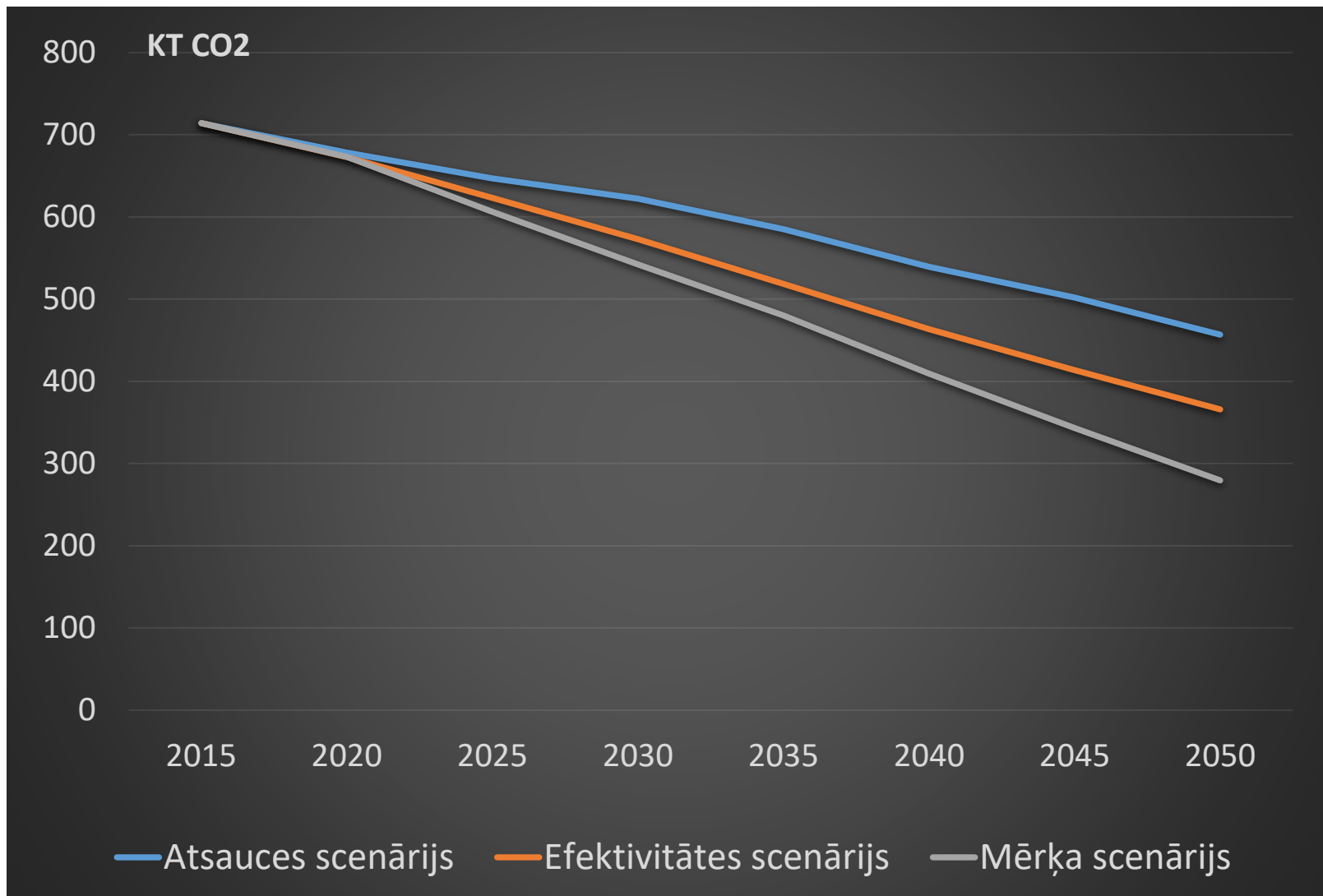
Pamatojums prioritātes **Bioenerģijas izmantošana** izvēlei un aktivitātes

- Ievērojot pieejamos bioenerģijas resursus reģionā, pašvaldības, sadarbojoties ar uzņēmumiem un iedzīvotājiem, var veicināt bioenerģijas resursu izmantošanas tālāku attīstību reģionā visos enerģijas pārveidošanas un patēriņa sektoros. Bioenerģijas prioritārā virziens ir vērsts uz reģiona pašnodrošinājuma ar enerģiju palielināšanu un racionālāku pieejamo bioenerģijas resursu izmantošanu, kā arī ekonomiskās sadarbības tīkla stiprināšanu bioenerģijas sektorā reģionā.

Aktivitātes:

- **Informācijas nodrošināšana un organizācija**
- **Energoplānošana**
- **Teritorijas plānošana**
- **Efektīva centralizētā un decentralizēta siltumenerģijas ražošana no AER katlu māju apvienošana vienotā bioenerģijas siltumapgādes tīklā, kur lietderīgi**
- **siltumtrašu nomaiņa un zudumu samazināšana.**
- **Jaunu patērētāju pieslēgšana**
- **Biogāzes attīrīšana līdz biometāna kvalitātei un izmantošana reģiona sabiedriskajā transportā.**
- **Zaļais iepirkums**

Aprēķinātās CO₂ emisijas alternatīvajos scenārijos

CO₂ emisiju samazinājums 2050.g. pret 2015.gadu: Atsauces scenārijā 37%; EE scenārijā 49%; Mērķa scenārijs 70%.

Sabiedrības, ieinteresēto grupu attieksme

Dokuments izstrādāts apkopojot sabiedrības viedokli, Vidzemes plānošanas reģiona energoplānošanas darba grupas viedokli kā arī sadarbojoties ar ekspertiem no Latvijas universitātes Elektronikas un datorzinātņu institūta un VPR energoefektivitātes ekspertiem

- Aptaujātie uzņēmumi bija ar mazu finanšu apgrozījumu. Enerģijas patēriņš pēc viņu domām uzņēmumos ir mazs un līdz ar to enerģijas efektivitāte nav prioritāte. Attieksme pret AER izmantošanu ir neitrāla.
- Iedzīvotāju attieksme pārsvarā ir pozitīva attiecībā uz enerģijas efektivitātes pasākumiem un AER izmantošanu. Īpaši pozitīva tā ir jaunākā vecumu grupā (līdz 25.gadi), kurā arī klimata un vides jautājumi ir prioritāte.
- Iedzīvotāji atzīst tehnoloģiju attīstības un pašu patērētāju uzvedības lomu EE paaugstināšanā.
- Nepieciešama ir pašvaldības/valsts atbalsts privāto iniciatīvu atbalstam.

Apstiprinu

- **Enerģētikas vīziju**, tas ir ņemams vērā, aktualizējot esošo vai izstrādājot nākamā plānošanas perioda Vidzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un Attīstības programmu.
- Izmantot Rīcības plānu kā vadlīnijas plānojot turpmākos VPR pašvaldību energoefektivitātes pasākumus VPR **Rīcības plānu “Ceļa karte uz ilgtspējīgu, oglekļa maziētīpīgu ekonomiku”**, kas apraksta nepieciešamos energoefektivitātes pasākumus Vidzemes plānošanas reģiona enerģētikas vīzijas sasniegšanai. ņemams vērā, aktualizējot esošo vai izstrādājot nākamā plānošanas perioda Vidzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un Attīstības programmu.

EUROPEAN
REGIONAL
DEVELOPMENT
FUND

EFFECT4buildings

Efektīvs enerģijas patēriņš skolās

Jānis Ikaunieks, VPR
Auciemmuiža, 18.10.2018

Efektīvs enerģijas patēriņš skolās

- Mērķauditorija: skolas Vidzemes plānošanas reģionā (VPR).
- Pieteikšanās: Pašvaldībām 31.10.2018.
Skolām 31.11.2018.
- Programmas ilgums: 01.01.2019. – 31.12.2019.
- Sagaidāmais enerģijas ietaupījuma mērķis: vismaz 10% pret bāzes gadu.

Efektīvs enerģijas patēriņš skolās

Vidzemes plānošanas reģions

Sniedz skolām praktiskus padomus enerģijas patēriņa samazināšanai un aprēķina ikmēneša enerģijas ietaupījumu.

Pašvaldība

Stiprina gudru energoresursu izmantošanu savā pašvaldībā, samazinot rēķinus un CO2 emisijas.

Skola

Skolēni, skolotāji un citi skolas darbinieki mācās, kā ikdienā pareizi un efektīvi izmantot elektroenerģiju un siltumenerģiju.

Nosacījumi dalībai programmā

- Ēkā tiek veikta enerģijas patēriņa uzskaitē.
- Pieejami vismaz 2 pilnu gadu ikmēneša enerģijas patēriņa dati.
- Ēkā pēdējo 2 gadu laikā nav notikušas lietošanas veida maiņa.
- Ēkā nav paredzēta tā lietošanas veida maiņa turpmākajos gados.
- Ēkā pēdējo divu gadu laikā un sacensību laikā nav veikti ievērojami pasākumi enerģijas patēriņa ietekmēšanai.
- Pieteikšanās termiņš 31.10.2018.

EFFECT4buildings

Kontakti

Jānis Ikaunieks

Energoefektivitātes eksperts

Vidzemes plānošanas reģions

Mob.: 26349224

E-pasts: janis.ikaunieks@vidzeme.lv

www.vidzeme.lv

